

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра терапевтичної стоматології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-педагогічної роботи

проф. М.Р. Жегоцький

"5" листопада 2017 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Сестринська практика в терапевтичній стоматології

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузівки 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 221 «Стоматологія»

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри

Протокол № 10
від "7" листопада 2017 р.

Завідувач кафедри
проф. Зубачик В.М.

Затверджено
профільною методичною комісією
зі стоматологічних дисциплін

Протокол № 1
від "2" березня 2017 р.

Голова профільної методичної комісії
проф. Кордіяк А.Ю.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: к.м.н. доцент Пасько О.О.,
к.м.н. асистент Фурдичко А.І.

РЕЦЕНЗЕНТИ : к.м.н. доцент, зав. кафедри стоматології дитячого
віку
Колісніченко О.В.,
к.м.н. доцент кафедри щелепно-лицевої хірургії
Мокрик О.Я.

ВСТУП

Програма виробничої практики «Сестринська практика в терапевтичній стоматології»

відповідно до Стандарту вищої освіти *другого (магістерського) рівня* галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

спеціальності 221 “Стоматологія”

освітньої програми *магістра стоматології*

Опис навчальної програми (анотація)

Основною метою проведення виробничої практики „Сестринська практика в терапевтичній стоматології” є володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у стоматології, застосування основних принципів асептики, антисептики, знеболювання, набуття та удосконалення професійних навичок медичної сестри стоматологічної клініки.

Структура виробничої сестринської практики

Назва практики	Кількість тижнів	Кількість кредитів/ годин	Рік навчання/ семестр	Вид контролю
Виробнича сестринська практика в терапевтичному відділенні стаціонару	1	1,5 кредиту/45 год.	II курс/ IV семестр	Диференційований залік

Міждисциплінарні зв'язки.

Проходження виробничої практики «Сестринська практика в терапевтичній стоматології» передбачає фундаментальні знання з базових дисциплін, з якими інтегрується програма виробничої практики: біологія, анатомія, гістологія, фізіологія, цитологія, патофізіологія, патоморфологія, фармакологія, а також пропедевтика терапевтичної стоматології, пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології. Виробнича практика формує базу для подальшого вивчення студентами клінічних предметів: терапевтичної

стоматології, Стоматології дитячого віку, ортопедичної стоматології, хірургічної стоматології.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою проходження «Сестринської практики в терапевтичній стоматології» є оволодіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у стоматології; засвоєння основних принципів асептики, антисептики, знеболювання; вирізнення особливостей застосування принципів асептики та антисептики в клініці терапевтичної стоматології; набуття та удосконалення професійних навичок медичної сестри стоматологічної клініки.

1.2. Основними завданнями проведення «Сестринської практики в терапевтичній стоматології» є:

- демонструвати володіння основними принципами медичної етики та деонтології в стоматології;
- визначати завдання та обов'язки медичної сестри стоматологічного відділення терапевтичного профілю;
- демонструвати знання організації роботи стоматологічного відділення терапевтичного профілю;
- демонструвати володіння навичками надання першої медичної допомоги при невідкладних станах, які виникають у клініці терапевтичної стоматології;
- демонструвати знання щодо дотримування правил техніки безпеки на робочому місці; демонструвати вміння проводити оформлення медичної документації, записувати зубну формулу;
- демонструвати знання інструментарію для обстеження та лікування стоматологічних хворих;
- демонструвати володіння правилами обробки обладнання та стерилізації стоматологічного інструментарію;
- демонструвати знання пломбувальних матеріалів та методик їх приготування для роботи;
- демонструвати знання правил гігієни порожнини рота.

1.3 Компетентності та результати практики, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої

освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті вищої освіти). Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

-загальні;

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

- дотримання техніки безпеки;

- спеціальні (фахові, предметні): одонтологія, пародонтологія, патологія СОПР

та слинних залоз, дермато- та нейростоматологія, геронтостоматологія

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі

«Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
1.	Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись другою мовою ЗК4	Мати досконалі знання рідної мови та базові знання іноземної мови	Вміти застосовувати знання рідної мови, як усно так і письмово, вміти спілкуватись іноземною мовою.	Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів рідну мову. Використовувати іноземну мову у професійній діяльності	Нести відповідальність за вільне володіння рідною мовою, за розвиток професійних знань
2.	Здатність застосовувати знання практичних ситуаціях ЗК3	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання.	Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтовують до фахівців та нефахівців.	Відповідати за прийняття рішень у складних умовах
3.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професії ЗК2	Мати глибокі знання із структури професійної діяльності.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності	Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності
4.	Навички міжособистісної взаємодії. ЗК11	Знати принципи міжособистісної взаємодії.	Вміти аналізувати міжособистісну взаємодію.	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за наслідки міжособистісної взаємодії
5.	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК14	Знати методи оцінки якості виконуваних робіт	Вміти оцінити якість виконуваної роботи	Встановлювати відповідні зв'язки для кращого виконання робіт	Нести відповідальність за якість виконуваної роботи

6.	Знання розуміння предметної області розуміння професії. ЗК2	та та	Мати необхідні знання в межах фаху	Вміти проводити мотивацію на досягнення у фаховій діяльності	Встановлювати відповідні зв'язки для кращої мотивації на досягнення у фаховій діяльності	Відповідати за прихильність до фаху, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності
7.	Діагностування невідкладних станів, надання невідкладної медичної допомоги СК4		Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи, стандартних методик обстеження людини (вдома, на вулиці, у закладі охорони здоров'я) в умовах нестачі інформації.	Вміти, в умовах нестачі інформації, використовувати і стандартні методики, шляхом прийняття обґрунтованого рішення оцінити стан людини та поставити діагноз.	За будь-яких обставин, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм прийняти обґрунтоване рішення щодо оцінки стану людини, діагнозу та організації необхідних медичних заходів в залежності від стану людини; заповнити відповідні медичні документи.	Нести відповідальність за своєчасність та ефективність медичних заходів щодо діагностування невідкладних станів
8.	Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги СК12		Знати законодавчу базу щодо надання екстреної медичної допомоги, зокрема закон України «Про екстрену медичну до допомогу». Мати спеціалізовані знання про невідкладні стани людини; принципи надання екстреної медичної допомоги	Вміти визначити невідкладні стани; принципи та тактику надання екстреної медичної допомоги; провести організаційні та діагностичні заходи спрямовані на рятування та збереження життя людини	Обґрунтовано формулювати та довести до пацієнта чи його законного представника необхідність надання невідкладної допомоги та отримати згоду на медичне втручання.	Нести відповідальність за правильність визначення невідкладного стану, ступеню його важкості та тактики надання екстреної медичної допомоги
9.	Здатність ведення медичної	до	Знати систему офіційного документообігу	Вміти визначити джерело та	Отримувати необхідну інформацію з	Нести відповідальність за повноту та якість

	документації та проводити аналіз отриманої інформації СК15	в професійної роботі лікаря, включаючи сучасні комп'ютерні інформаційні технології	місце знаходження потрібної інформації в залежності від її типу; Вміти обробляти інформацію	визначеного джерела та на підставі її аналізу формувати відповідні висновки	аналізу інформації та висновків на підставі її аналізу
10.	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 6	Мати необхідні знання в галузі інформаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності	Вміти використовувати інформаційні технології у професійній галузі для пошуку, опрацювання та аналізу нової інформації з різних джерел.	Використовувати інформаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за безперервний розвиток професійних знань та умінь.
11.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати автономно. ЗК 7	Знати методи реалізації знань у вирішенні практичних завдань	Вміти використовувати фахові знання для адаптації та дій в новій ситуації.	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності.	Нести відповідальність за якість виконання професійних завдань в новій ситуації.
12.	Вміння виявлять, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 8	Знати методи реалізації знань у виявленні, постановці та вирішенні проблем професійної діяльності	Вміти використовувати фахові знання для виявлення, постановки та вирішення проблем професійної діяльності.	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності з метою виявлення, постановки та вирішення проблем професійної діяльності..	Нести відповідальність за обґрунтованість прийнятих рішень щодо вирішення проблем професійної діяльності.
13.	Здатність працювати у команді. ЗК 10	Знати способи колективної взаємодії під час роботи у команді	Вміти використовувати знання для вибору стратегії спілкування під час колективної взаємодії	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток
14.	Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо. ЗК 16	Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки	Формувати свою громадянську свідомість, вміти діяти відповідно до неї	Здатність донести свою громадську та соціальну позицію.	Нести відповідальність за свою громадянську позицію та діяльність
Спеціальні (фахові компетентності)					
1.	Визнавати	Знати основні	Використовува	Дотримуватись	Нести персональну

	<p>морально-етичні та професійні правила діяльності лікаря-стоматолога.</p> <p>ЗР 4 ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК18, ЗК9, ЗК10, ЗК14, ЗК16; СК1, СК2, СК3, СК4, СК15.</p>	<p>положення Етичного кодексу лікаря-стоматолога</p>	<p>ти у практичній діяльності Етичний кодекс лікаря-стоматолога</p>	<p>під час спілкування з пацієнтами і колегами положень Етичного кодексу лікаря-стоматолога</p>	<p>відповідальність за дотримання у практичній діяльності положень Етичного кодексу лікаря-стоматолога</p>
2.	<p>Усвідомити морально-деонтологічні принципи медичного спеціаліста і правила професійної субординації в клініці терапевтичної стоматології.</p> <p>ЗР 3 ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15, ЗК16; СК5, СК13, СК14, СК16.</p>	<p>Знати морально-деонтологічні принципи медичного спеціаліста і правила професійної субординації в клініці терапевтичної стоматології.</p>	<p>Використовувати у практичній діяльності морально-деонтологічні принципи медичного спеціаліста і правила професійної субординації в клініці терапевтичної стоматології.</p>	<p>Дотримуватись під час професійної діяльності морально-деонтологічних принципів медичного спеціаліста і правил професійної субординації в клініці терапевтичної стоматології.</p>	<p>Нести персональну відповідальність за дотримання морально-деонтологічних принципів медичного спеціаліста і правил професійної субординації в клініці стоматології.</p>
3.	<p>Демонструвати <u>на фантомах</u> вміння застосовувати основний стоматологічний інструментарій, матеріали та використовувати стоматологічне обладнання в терапевтичній стоматології: - ознайомитися із структурою терапевтичного стоматологічного</p>	<p>Знати устаткування стоматологічного кабінету, основний стоматологічний інструментарій, склад, властивості і показання до застосування стоматологічних матеріалів, що використовуються в клініці терапевтичної</p>	<p>Вміти користуватися устаткуванням стоматологічного кабінету, основним стоматологічним інструментарієм і стоматологічними матеріалами, що використовуються в клініці терапевтичної</p>	<p>Взаємодіяти з молодшим медичним персоналом При користуванні устаткуванням стоматологічного кабінету, основним стоматологічним інструментарієм і стоматологічними матеріалами,</p>	<p>Нести персональну відповідальність за правильність користування устаткуванням стоматологічного кабінету, основним стоматологічним інструментарієм і матеріалами, що використовуються в клініці терапевтичної стоматології.</p>

<p>кабінету, відділення, клініки; - опанувати стоматологічним обладнанням терапевтичної стоматологічної клініки; - вивчити основний стоматологічний інструментарій, що застосовується на терапевтичному стоматологічному прийомі; - вивчити класифікацію стоматологічних пломбувальних матеріалів, матеріалів для корневих пломб; - визначити основні вимоги до стоматологічних матеріалів, їх властивості та показання до застосування. СР 17</p> <p>ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК6, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК13, ЗК14, ЗК15; СК9, СК10, СК11, СК12.</p>	<p>стоматології</p>	<p>стоматології .</p>	<p>що використуються в клініці терапевтичної стоматології .</p>	
<p>4. Демонструвати <u>на фантомах</u> виконання стоматологічних маніпуляцій при лікуванні зубів :</p> <p>- препарування каріозних порожнин різних класів у постійних зубах з урахуванням виду пломбувального матеріалу; - пломбування каріозних</p>	<p>Знати алгоритми виконання на фантомах стоматологічних маніпуляцій препарування і пломбування каріозних порожнин різних класів у тимчасових і постійних зубах, техніки ендодонтичних втручань в зубах .</p>	<p>Вміти виконувати на фантомах стоматологічні маніпуляції по препаруванню і пломбуванню каріозних порожнин різних класів у зубах, техніки ендодонтичних втручань в зубах.</p>	<p>Спілкуватися і взаємодіяти з колегами і викладачем під час виконання на фантомах стоматологічних маніпуляцій препарування і пломбування каріозних порожнин різних класів у зубах, техніки ендодонтичних втручань в</p>	<p>Нести персональну відповідальність за правильність виконання на фантомах стоматологічних маніпуляцій препарування і пломбування каріозних порожнин різних класів у , техніки ендодонтичних втручань .</p>

	<p>порожнини різних класів у постійних зубах різними пломбувальними матеріалами;</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконувати остаточну обробку пломб з усіх видів матеріалів, які використовуються на терапевтичному стоматологічному прийомі; - виконувати накладення та видалення тимчасових пломб та герметичних пов'язок при лікуванні карієсу, пульпіту, періодонтиту ; - виконувати накладання лікувальних і ізолювальних прокладок в постійних зубах; - виконувати інструментальну та медикаментозну обробку корневих каналів зубів ; - виконувати пломбування корневих каналів зубів різними матеріалами . <p>СР 17 ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК6, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК13, ЗК14, ЗК15; СК9, СК10, СК11, СК12.</p>			зубах .	
5.	<p>Вирізняти особливості застосування принципів в асептики та антисептики в клініці терапевтичної</p>	<p>Знати основні принципи асептики та антисептики в клініці дитячої терапевтичної стоматології, сучасні методи</p>	<p>Вміти організувати дезінфекцію та стерилізацію стоматологічного обладнання та інструментарі</p>	<p>Усвідомити важливість дотримання правил асептики та антисептики на стоматологічно</p>	<p>Визначати методи попередження умов для поширення інфекції . Нести персональну відповідальність за дотримання норм асептики і</p>

<p>стоматології: - вивчити сучасні вимоги до стерилізації інструментів в клініці терапевтичної стоматології; - усвідомити важливість дотримання правил асептики та антисептики на терапевтичному стоматологічному прийомі; - засвоїти норми контролю за ефективністю стерилізації; - визначити методи попередження умов для поширення інфекції . СР 7 ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15, ЗК16; СК1, СК5, СК13, СК14, СК15, СК16.</p>	<p>дезінфекції та стерилізації стоматологічного обладнання та інструментарію.</p>	<p>ю; здійснювати контроль за ефективністю стерилізації.</p>	<p>му прийомі.</p>	<p>антисептики на стоматологічному прийомі.</p>
---	---	---	--------------------	---

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна: пропедевтика терапевтичної стоматології

Результати навчання для дисципліни:

- опанування морально-деонтологічними принципами медичного фахівця;
- вміння застосовувати принципи асептики та антисептики у клініці терапевтичної стоматології;
- вміння користуватися основним стоматологічним інструментарієм та стоматологічним обладнанням;

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 1,5 кредит ЄКТС
45 годин.

3. Структура навчальної дисципліни

**Тематичний план „Сестринська практика в терапевтичній стоматології”
для студентів II курсу**

№ п/п	Тема заняття
1.	Організація роботи стоматологічного відділення терапевтичного профілю. Етика та деонтологія в стоматології. Медична документація стоматологічного прийому.
2.	Правила техніки безпеки у роботі стоматологічного відділення. Невідкладні стани у клініці терапевтичної стоматології
3.	Обробка стоматологічного інструментарію та обладнання в стоматологічному кабінеті. Прибирання приміщень у стоматологічному відділенні. Дезінфекція. Правила асептики та антисептики в стоматології.
4.	Пломбувальні матеріали. Методика приготування

5.	Гігієна порожнини рота. Санітарно-просвітницька робота
Всього годин – 45/ кредитів ECTS — 1,5.	

5. Перелік вмінь та практичних навичок для диференційованого заліку

№ п/п	Назва уміння, практичної навички	Оцінка в балах
1.	Підготовка робочого місця лікаря-стоматолога. Підготовка пацієнта до стоматологічного прийому.	3-5
2.	Дотримання правил техніки безпеки на стоматологічному прийомі.	3-5
3.	Надання невідкладної допомоги хворим із втратою свідомості, анафілактичним шоком. Набряком Квінке, колапсом, підвищенням артеріального тиску, кровотечею.	3-5
4.	Оформлення медичної документації.	3-5
5.	Підготовка інструментарію для обстеження стоматологічного хворого.	3-5
6.	Підготовка інструментарію для лікування стоматологічного хворого.	3-5
7.	Методи дезінфекції, передстерилізаційної обробки, стерилізації.	3-5
8.	Приготування матеріалів для постійних і тимчасових пломб.	3-5
9.	Приготування матеріалів для ізолюючих та лікувальних прокладок.	3-5
10.	Приготування матеріалів для пломбування кореневих каналів.	3-5
11.	Проведення навчання пацієнта гігієни порожнини рота.	3-5
12.	Рекомендація засобів гігієни порожнини рота з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнта.	3-5
13.	Навчання різним методам гігієни порожнини рота.	3-5
14.	Методи профілактики та розповсюдження інфекції та заходи щодо дотримання гігієни тіла хворих та медичного персоналу.	3-5
15.	Медичні маніпуляції: термометрія, дослідження пульсу, вимірювання артеріального тиску.	3-5
16.	Приготування дезінфікуючих розчинів та санітарна обробка приміщень.	3-5
17.	Приготування дезінфікуючих розчинів та підготовка до	3-5

	утилізації використаного одноразового інструментарію та перев'язувального матеріалу.	
18.	Дезінфекція та стерилізація використаного стоматологічного інструментарію.	3-5
19.	Підготовка перев'язувального матеріалу, його укладка для стерилізації.	3-5
20.	Підготовка та застосування антисептичних розчинів.	3-5
21.	Контроль передстерилізаційної підготовки інструментарію.	3-5
22.	Підготовка стерильного столу.	3-5
23.	Обробка рук лікаря та операційного поля.	3-5
24.	Продемонструвати навички санітарно-просвітницької роботи	3-5

6. Методи навчання

Організація навчального процесу здійснюється за кредитно-трансферною системою відповідно до вимог Болонського процесу.

Викладання дисципліни забезпечується наступними методами:

- вербальні**, що забезпечують сприймання і засвоєння знань студентами (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- наочні** (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- практичні для застосування знань і набуття й закріплення умінь і навичок** (різні види стоматологічних маніпуляцій на фантомах, виконання мануальних робіт (ліпка з пластиліну, різблення з пластичних мас);
- перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок;**

7. Методи контролю

Форми контролю і система оцінювання здійснюються відповідно до вимог програми виробничої практики для студентів 2-го курсу стоматологічного факультету та інструкції про систему оцінювання навчальної діяльності студентів при кредитно-трансферній системі організації навчального процесу, затвердженої МОЗ України.

Оцінка за практику визначається з суми балів за виконання студентом

практичних навичок, які перевіряються безпосереднім керівником від бази практики (максимум 120 балів – мінімум 72 бали), та балів підсумкового контролю, що виставляються при проведенні диференційного заліку (максимум 80 балів – мінімум 50 балів)

Поточний контроль здійснюється відповідно до конкретних цілей. Одним із видів діяльності студентів та його контролю з боку керівника практики є ведення щоденника виробничої практики. Щоденник є основним документом на період виробничої практики, включаючи її захист. Студенти зобов'язані за період практики кожен день записувати в щоденник все, що зроблено за добу. У ньому ж, в загальній послідовності відображається суспільно-корисна робота.

Не менше двох разів за тиждень студент повинен подати щоденник на перевірку асистенту (доценту) – керівнику виробничої практики від кафедри і щоденно – на підпис безпосередньому керівникові (безпосередньому керівнику від лікувального закладу).

Після закінчення виробничої практики, складання цифрового та текстового звітів студенту видається характеристика та рецензія на щоденник, підписані безпосереднім керівником виробничої практики та головним лікарем. Під час написання характеристики та рецензії слід відображати такі показники: рівень теоретичної підготовки, оволодіння практичними навичками, знання рецептури, дотримання основ деонтології та етики, ставлення студента до оволодіння практичними навичками. Характеристика повинна бути завірена печаткою лікувального закладу, де проводилась виробнича практика. Наявність заповненого відповідно форми та завіреного підписом керівника практики щоденника та підсумкового звіту є обов'язковим для допуску студента до підсумкового контролю.

8. Поточне оцінювання. Керівники виробничої практики аналізують роботу студентів у відділеннях, враховуючи їх профіль (студент не повинен мати пропусків днів практики), якість ведення щоденника, якість оволодіння практичними навичками визначеними переліком з кожного розділу, застосування принципів етики та деонтології у практиці лікаря.

Критерії оцінки самостійного опанування практичними навичками під час проходження практики в балах відповідно переліку, визначеному в підсумковому звіті в балах:

«5» балів - отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та ґрунтовно описав їх на достатньо високому теоретичному рівні.

«4» балів - отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому несуттєві помилки.

«3» бали – отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому суттєві помилки.

«2» бали - отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому грубі суттєві помилки.

9. Форма підсумкового контролю успішності навчання.

До диференційного заліку з практики допускається студент, який на 100% виконав запропоновану кількість практичних навичок, виклав їх у письмовій формі, надав обґрунтовані відповіді на запитання щодо змісту щоденника, та отримав мінімум 72 бали з 120 максимальних.

Диференційний залік з сестринської виробничої практики студентів 2-го курсу передбачає суму балів з практичних навичок з переліку та кількості балів під час підсумкового контролю.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент під час підсумкового контролю, становить 80, при цьому:

Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Заохочувальні бали за рішенням Вченої Ради можуть додаватися до кількості балів з дисципліни студентам, які мають наукові публікації або зайняли призові місця за участь у олімпіаді з дисципліни серед ВНЗ України та інше.

10. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за шкалами ECTS та 4-ри бальною (традиційною).

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у шкалу ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Кількість балів з практики, яка нарахована студентам, конвертується у 4-ри бальну шкалу

таким чином:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Оцінка ECTS у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала незалежні.

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

11. Методичне забезпечення

1. Тести для самоконтролю відповідно до тем практичних занять.
2. Тести для оцінювання вхідного та вихідного рівня знань за темами практичного заняття).
3. Щоденник з виробничої практики.
4. Методичні рекомендації для викладачів.

ОРІЄНТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДЛЯ КОНРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ

1. Перелічити обов'язки медичної сестри стоматологічного відділення.
2. Продемонструвати знання основ медичної етики та деонтології в стоматології.
3. Підготувати робоче місце лікаря-стоматолога для прийому хворих.
4. Підготувати хворого до стоматологічного прийому.
5. Провести опитування хворого та заповнити титульну сторінку амбулаторної картки стоматологічного хворого.
6. Записати зубну формулу (анатомічну, клінічну, міжнародну (за ВООЗ)).
7. Виписати рецепт.
8. Оформити направлення у рентгенологічний кабінет з урахуванням методик рентгенографії зубів і щелеп.
9. Оформити направлення у фізіотерапевтичний кабінет.
10. Оформити довідку про санацію порожнини рота.
11. Продемонструвати знання правил оформлення медичної документації (заповнення журналів профілактичного огляду, заповнення статистичних талонів, заповнення картки диспансерного спостереження).
12. Підготувати інструментарій для обстеження стоматологічного хворого.
13. Продемонструвати методику фізіотерапевтичних процедур в стоматології (УВЧ-терапія, УФО-терапія)
14. Продемонструвати методику фізіотерапевтичних процедур в стоматології (дарсонвалізація, електрофорез лікарських засобів, гідротерапія).
15. Доповісти інформацію щодо нормативних документів СЕС, які стосуються організації роботи стоматологічної клініки.
16. Пояснити правила дезінфекція та стерилізація використаного інструментарію в залежності від його виду та призначення.
17. Провести обробку стоматологічного обладнання відповідник дезінфікуючим розчином.
18. Провести передстерилізаційну підготовку стоматологічного інструментарію.
19. Проконтролювати якість передстерилізаційного очищення виробів медичного призначення (азопірамова та фенолфталеїнова проби).

20. Продемонструвати обробку робочої поверхні стоматологічного столика лікаря, стоматологічних крісел, стоматологічних установок і обладнання.

21. Продемонструвати заходи профілактики гепатиту, ВІЛ-інфекцій та інших внутрішньолікарняних інфекцій, які передаються парентеральним шляхом (гігієнічна дезінфекція рук, хірургічна обробка рук).

22. Продемонструвати заходи при пораненнях, контакті з кров'ю, іншими біологічними матеріалами пацієнта.

23. Продемонструвати заходи специфічної профілактики інфекцій, що передаються парентеральним шляхом.

24. Провести дезінфекцію стоматологічного інструментарію.

25. Провести стерилізацію стоматологічного інструментарію.

26. Провести дезінфекцію стоматологічного інструментарію.

27. Підготувати інструментарій для накладання постійної та тимчасової пломби.

28. Підготувати інструментарій для ендодонтичного лікування.

29. Підготувати пломбувальні матеріали для роботи лікаря-стоматолога.

30. Провести замішування матеріалів для постійних пломб.

31. Провести замішування матеріалів для тимчасових пломб.

32. Провести замішування матеріалів для ізолюючих та лікувальних прокладок.

33. Провести замішування матеріалів для пломбування кореневих каналів.

34. Провести бесіду із хворим щодо дотримання правил гігієни порожнини рота.

35. Рекомендувати предмети та засоби гігієни порожнини рота з урахуванням соматологічного статусу хворого.

36. Провести навчання хворого стандартному методу чищення зубів.

37. Продемонструвати замішування склоіономерного цементу, внесення його в конструкцію.

38. Продемонструвати змішування цементу подвійного твердіння, внесення його у ортопедичну конструкцію та правильна його полімеризація.

39. Надання долікарської невідкладної допомоги.

40. Продемонструвати дослідження пульсу та вимірювання артеріального тиску у пацієнтів.

41. Надати невідкладну допомогу хворому, який втратив свідомість.

42. Надати невідкладну допомогу хворому з анафілактичним шоком.

43. Надати невідкладну допомогу хворому з набряком Квінке.

44. Надати невідкладну допомогу хворому з колапсом.

45. Надати невідкладну допомогу хворому при підвищенні артеріального тиску.

46. Надати невідкладну допомогу хворому з гіпертонічною кризою.

47. Надати невідкладну допомогу хворому з кровотечею.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Николаев А.И., Цепов Л.М. Практическая терапевтическая стоматология. □ М.: МЕДпресс-информ, 2008. □ С. 54-219.
2. Ніколішин А.К. Терапевтична стоматологія / А.К. Ніколішин: підручник для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації у двох томах, Т.І; □ Полтава: Дивосвіт, 2005. □ 392 с.
3. Боровский Е.В. Терапевтическая стоматология / Е.В. Боровский: учебник для студентов медицинских вузов. □ М.: Мед. информ. агентство, 2006. □ 840 с.
4. Ніколішин А.К. Терапевтична стоматологія / А.К. Ніколішин: підручник для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації у двох томах, Т.ІІ; □ Полтава: Дивосвіт, 2007. □ 280 с.
5. Пропедевтика терапевтичної стоматології: фантомний курс, лекційний матеріал / Л.О. Цвих, О.А. Петришин, В.В. Кононенко, М.В. Гисик. □ Львів, 2002. □ 159 с.
6. Методичні вказівки до практичних занять з пропедевтики терапевтичної стоматології /Л.О. Цвих, О.А. Петришин, В.В. Кононенко, М.В. Гисик. □ Львів, 2003. □ 98 с.
7. Данилевський М.Ф. Терапевтична стоматологія: Підручник: В 4 т. – Т.3 Захворювання пародонта / М. Ф. Данилевський, А. В. Борисенко, А. М. Політун [та ін.]. – К.: Медицина, 2008. – 614 с.
8. Данилевский Н. Ф. Терапевтическая стоматология: Учебник: В 4 т. – Т.3 Заболевания пародонта / А. В. Борисенко, М. Ю. Антоненко, Л. Ф. Сидельникова [с соавт.]. – К.: ВСИ «Медицина», 2011. – 616 с.
9. Борисенко А. В. Практична пародонтологія: довідник лікаря "Стоматолог" /А. В. Борисенко, М. Ю. Антоненко, Л. Ф. Сідельнікова. – К.: Здоров'я України, 2011. – 469 с.
10. Боровский Е. В. Терапевтическая стоматология. Учебник / Е. В. Боровский, В. С. Иванов, Ю. М. Максимовский [с соавт.]. Изд. 5-е, перераб. и доп. – М.: Медицина, 2003, – 840 с.

11. Данилевский Н. Ф. Заболевания пародонта. / Н. Ф. Данилевский, А. В. Борисенко. – К.: Здоров'я, 2000. – 464 с.
12. Данилевский Н. Ф. и др. Заболевания пародонта: Атлас. Учебное пособие для студентов медвузов. – М.: Медицина, 1993. – 310 с.9
13. Заболотний Т. Д. Генералізований пародонтит. / Т. Д. Заболотний, А. В. Борисенко, А. В. Марков [та співавт.]. – Львів: "ГалДент", 2011. – 240с.

Додаткова:

1. Артюшкевич А. С. Заболевания периодонта – М.: Медицинская литература, 2006. – 328с.
2. Барер Г. М. Терапевтическая стоматология: Учебник: В 3 ч. – Ч.2 – Болезни пародонта / Г. М. Барер, Т. И. Лемецкая, Б. Ю. Суражев [и др.]. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2008. – 224с.
3. Вольф Герберт Ф. Пародонтология / Герберт Ф. Вольф, Эдит М. Ратейцхак, Клаус Ратейцхак; Пер. с нем.; Под ред. проф. Г.М.Барера. – М.: МЕДпресс-информ, 2008. – 548 с.
4. Данилевский Н. Ф. Распространенность основных стоматологических заболеваний и состояние гигиены полости рта у населения различных регионов Украины / Н. Ф. Данилевский, Л. Ф. Сидельникова, А. Г. Ткаченко // Современная стоматология. – 2006. – No2. – С. 14–16.
5. Мащенко И.С. Заболевания пародонта. – Днепропетровск: Коло, 2003. – 271с.
6. Мюллер Х.-П. Пародонтология / Х.-П. Мюллер, пер. с нем. – Львов: «ГалДент», 2004. – 256 с.
7. Цепов Л. М. Диагностика, лечение и профилактика заболеваний пародонта /Л. М. Цепов, А. И. Николаев, Е. А. Михеева. – 3-е изд., испр. и доп. – М.:МЕДпресс-информ, 2008. – 272 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Офіційний сайт Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького: <http://www.meduniv.lviv.ua/>

Електронні інформаційні ресурси вузівської бібліотеки:

Електронний каталог бібліотеки.

Інформаційно-довідникові джерела: енциклопедії, довідники, словники.

Навчальні електронні видання і ресурси: посібники, що містять систематизований матеріал в рамках програми навчальної дисципліни.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

<http://bookmed.by/stomatologiya/propedevtika-stomatologicheskikh-zabolevanij-skorikova-l-a.html>

http://dentalss.org.ua/load/kniga_stomatologia/obshhaja_stomatologija/propedevtika_stomatologicheskikh_zabolevanij/6-1-0-422

<http://www.library.gov.ua/novi-nadkhodzhennia/stomatolohiia-eds-m-m-rozhok-liber-2/802-stomatolohiia-eds-m-m-rozhok-liber-2>

<http://www.booksmed.com/stomatologiya/153-terapevticheskaya-stomatologiya-borovskij.html>

http://stom.at.ua/load/ehlektronnye_knigi/terapevticheskaja_stomatologija/5

<http://www.stomatkniga.ru/>

<http://fb2.booksgid.com/medicina/76513-k-kapustin-stomatologiya.html>

<http://www.mosdental.ru/Pages/Page28.1.html>

<http://vk.com/pages?oid=->

<http://vk.com/pages?oid=-4152612&p=%D0%A1%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%9B.%D0%90.%2C%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%92.%D0%90.%2C%D0%91%D0%B0%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%9D.%D0%9F.%2C%D0%9B%D0%B0%D0%BF%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%9D.%D0%92.%2C%D0%95%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%B5%D0%B2%D0%98.%D0%92.->

<http://vk.com/pages?oid=-4152612&p=%D0%A1%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%9B.%D0%90.%2C%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%92.%D0%90.%2C%D0%91%D0%B0%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%9D.%D0%9F.%2C%D0%9B%D0%B0%D0%BF%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%9D.%D0%92.%2C%D0%95%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%B5%D0%B2%D0%98.%D0%92.-%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%B2%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%>

<http://www.webmedinfo.ru/borovskij-e-v-terapevticheskaya-stomatologiya-uchebnik-dlya-studentov-medicinskix-vuzov.html>

Зразок щоденника практики

№ п/п	Дата	Зміст виконаної роботи	Підпис викладача
1.	20.07.2017	Обробка виробів медичного призначення: 1. Дезінфекція виробів медичного призначення; 2. Передстерилізаційне очищення; 3. Стерилізація	
2.			

№ з/п	Перелік практичних навичок	Бали	Підпис безпосереднього керівника практики від бази практики
1.	Підготовка робочого місця лікаря-стоматолога. Підготовка пацієнта до стоматологічного прийому.		
2.	Дотримання правил техніки безпеки на стоматологічному прийомі.		
3.	Надання невідкладної допомоги хворим із втратою свідомості, анафілактичним шоком. Набряком Квінке, колапсом, підвищенням артеріального тиску, кровотечею.		
4.	Оформлення медичної документації.		
5.	Підготовка інструментарію для обстеження		

	стоматологічного хворого		
6.	Підготовка інструментарію для лікування стоматологічного хворого		
7.	Методи дезінфекції, передстерилізаційної обробки, стерилізації.		
8.	Приготування матеріалів для постійних і тимчасових пломб.		
9.	Приготування матеріалів для ізолюючих та лікувальних прокладок.		
10.	Приготування матеріалів для пломбування корневих каналів.		
11.	Проведення навчання пацієнта гігієни порожнини рота.		
12.	Рекомендація засобів гігієни порожнини рота з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнта.		
13.	Навчання різним методам гігієни порожнини рота.		
14.	Методи профілактики та розповсюдження інфекції та заходи щодо дотримання гігієни тіла хворих та медичного персоналу.		
15.	Медичні маніпуляції: термометрія, дослідження пульсу, вимірювання артеріального тиску.		
16.	Приготування дезінфікуючих розчинів та санітарна обробка приміщень.		
17.	Приготування дезінфікуючих розчинів та підготовка до утилізації використаного одноразового інструментарію та перев'язувального матеріалу		
18.	Дезінфекція та стерилізація використаного стоматологічного інструментарію.		
19.	Підготовка перев'язувального матеріалу, його укладка для стерилізації.		
20.	Підготовка та застосування антисептичних розчинів.		
21.	Контроль передстерилізаційної підготовки інструментарію.		
22.	Підготовка стерильного столу.		
23.	Обробка рук лікаря та операційного поля.		
24.	Продемонструвати навички санітарно-просвітницької роботи		
	Сума балів за засвоєння практичних навичок		

	Підсумковий контроль практичних навичок		Підпис керівника практики від університету

Оцінка за диференційований залік	Бали	Оцінка	Підпис керівника практики від університету

Вимоги до звіту про практику

(П.І.П., кафедра, звання, науковий ступінь)

База практики _____

На базі проходили практику _____ студентів II курсу, _____ студентів з інших ВУЗів.

1. Фактичний початок і тривалість виробничої практики, виконання термінів практики.
2. Відповідність фактичного списку студентів на базі спискам, що затверджені наказом затверджений ректором університету.
3. Наявність у викладача програми і методичних розробок по виробничій практиці, переліку обов'язкових для освоєння практичних навичок.
4. Забезпеченість студентів методичними рекомендаціями з виробничої практики.
5. Участь місцевих органів охорони здоров'я і базових керівників у проведенні практики: якість, зауваження з детальним описом, відношення до студентів з боку персоналу та адміністрації на базах практики.
6. Проведення виробничих нарад зі студентами із відміткою дати перевірки проходження практики.
7. Об'єм виконання студентами програми виробничої практики, у випадку невиконання вказати причини.
8. Рівень теоретичної та практичної підготовки студентів.
9. Характеристика щоденників і звітів студентів.
10. Організація практичної підготовки студентів.
11. Характеристика робіт студентів по НДРС.
12. Ступінь участі студентів в конференціях.
13. Причини невиконання окремих пунктів програми з виробничої практики.
14. Студенти, які проявили себе негативно (порушення професійної етики та деонтології, запізнення, несвоєчасна здача заліків, незадовільне ведення щоденника, невиконання програми практики).
15. Список студентів, які не отримали залік по практиці з зазначенням причин.
16. Недоліки організації та проведення виробничої практики, пропозиції по їх виправленню.
17. Рекомендації з удосконалення організації і проведення практики на наступний рік.
18. Викладач-керівник практики _____
19. Програма виробничої практики студентів представлена одним деференційованим заліком.